

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Vzdělávací cíle a záměry, filozofie školy

-vytvářet takové prostředí, které je vhodné pro vzájemné poznávání, které by upevňovalo smysl pro kamarádství, součinnosti a respektování ostatních

Dominantní roli při utváření osobnosti dítěte hraje především rodina. Každé dítě si z domova přináší jiné návyky, názory a postoje. Naším hlavním úkolem je tyto předpoklady jednotlivců skloubit nenásilně dohromady tak, aby si každý jedinec zachoval svoji identitu a byl ochoten navíc pochopit jednání a chování ostatních. Mateřská škola je obohacuje o nové podněty, styk s vrstevníky a komunikace s nimi.

Podmínky v dnešních rodinách, styk s vrstevníky, příliš neumožňuje. Vzhledem k ekonomické situaci se počet dětí v jednotlivých rodinách pohybuje mezi 1 – 2 dětmi. Školka tudíž dává příležitost komunikovat s jinými dětmi, učit se ve hrách vyhrávat i snášet prohru a řídit se určitými pravidly.

Vzájemnou úctou, tolerancí, přátelstvím k druhým, ovlivňujeme chování dětí a pomáháme tím k smírnému řešení problémových situací.

Mateřská škola nemá za úkol nahradit rodinu, měla by být její nedílnou součástí.

Chceme v naší MŠ vytvářet ve spolupráci s rodinou klidnou a radostnou atmosféru, ve které by se osobnost dítěte dostatečně rozvíjela a utvářela ve všech oblastech : biologické, psychologické, interpersonální, sociálně – kulturní a enviromentální.

Chceme v naší MŠ respektovat individuální zvláštnosti dětí, věkové rozdíly a jejich potřeby.

Takové prostředí, ve kterém bude dítě dostatečně chápáno a bude šťastné. Nechceme však přebírat úlohu rodiny, ani předcházet úkolům ZŠ.

CÍL: Hlavním výchovně vzdělávacím cílem naší MŠ je vést děti ke kladnému vztahu ke všemu živému, chránit zdraví své i zdraví ostatních, vážit si práce i výtvorů ostatních.
V tomto věku se děti učí základům pravidel v komunikaci, v chování k druhým i sobě samému, seznamují se s prostředím MŠ, poznávají nejbližší okolí, své vrstevníky a dospělé. Prožitky z tohoto období by měly dítě pozitivně ovlivnit a zakořenit v něm touhu po poznání, po spolupráci a komunikaci.

HLAVNÍ CÍLE ŠVP JSOU:

- 1. Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení**
- 2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena společnost**
- 3. Získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí.**

Cíl naší mateřské školy je: Formovat harmonickou osobnost dítěte, s důrazem na rozvoj individuality, estetického citění a tvořivosti, vytváření přiměřené fyzické, psychické a sociální samostatnosti a základů k tomu, aby se mohlo dítě vyrovnávat s přirozenou realitou v níž vyrůstá.

ad. 1. / Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení

Předpokladem naplňování tohoto cíle je:

- podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost a pohodu, systematicky rozvíjet řeč dítěte a cvičit schopnosti a dovednosti, které dítěti usnadňují a umožňují proces jeho dalšího rozvoje a učení
- podporovat stále dokonalejší chápání okolního světa i dětskou radost z rozšiřujících se možností, zasahovat do jeho dění, motivovat dítě k aktivnímu poznávání
- rozvíjet schopnost přemýšlet a rozhodovat se, rozvíjet všechny poznávací a tvůrčí schopnosti dětí, jejich fantazii, zájmy a nadání
- přispívat k elementárnímu dětskému chápání vývoje, pohybu a proměn, rozvíjet schopnost dítěte se přizpůsobovat, reagovat na změny a vyrovnávat se s nimi
- vytvářet prostor, čas a prostředky pro spontánní hru s ohledem na individuální potřeby a zájmy dítěte

Spontánní hra – prostředky: - pozorování jednotlivých dětí při hře s cílem poznávat stadium jeho vývoje

- dostatek času, možnost hry dokončit, ve hře pokračovat
- napomáhání hře volbou a navazováním situací, které podnítl začátek, případně průběh hry

Prostředky např.:

- vytvářet stále nové hrací koutky, hledat možnosti nákupu a výroby pomůcek
- zajišťovat dětem takové oblečení, aby se mohli zamazat

ad. 2. / Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

Předpokladem naplňování tohoto cíle je:

- poskytovat dítěti možnost poznávat takové hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, stejná hodnota a rovnost všech lidí, soucítění a solidarita se slabými a ohroženými, péče o druhé a ohled na jiné, hodnota spojené se zdravím, životem a životním prostředím a důstojnými vztahy mezi lidmi
- v rozsahu dětských možností přispívat k předávání kulturního dědictví, jeho hodnot, jazyka a poznání
- rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích
- vést děti k sociální soudržnosti, připravovat je na život v kulturní společnosti, k tomu, aby vnímali různost kulturních komunit jako samozřejmost a měly porozumění pro jejich rozdílné hodnoty i pro vzájemné sbližování

Prostředky: - věnovat pozornost udržování a utužování kamarádkých vztahů mezi dětmi a mezi dětmi a učitelkou

- ve třídě společně slavit narozeniny, svátek, sváteční dny / vánoce, masopust, velikonoce, MDD atd. /
- využívat přirozených situací k procvičování odolnosti a podpoře spolupráce
- vést děti ke vzájemné úctě a toleranci
- rozvíjet vzájemnou úctu, přijímat kamarády bez výhrad mezi sebe a podle potřeby jim pomáhat

ad. 3. / Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Předpokladem naplňování tohoto cíle je:

- rozvíjet poznávání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb
- vytvářet příležitost k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry
- vést děti k zájmu podílet se na společném životě a činnostech ve škole i v rodině / učit je spolupracovat, spoluodpovídat, akceptovat a tolerovat druhé /
- vést děti k poznání, že může svou životní situaci ovlivňovat, že může jednat svobodně, že však za to, jak se rozhodne a co dělá, tak za to odpovídá

Prostředky: - povzbuzování k nezávislosti při respektování pravidel chování
- kladení přiměřených požadavků na dítě se zřetelem na jeho individuální schopnosti / diagnostika dítěte s průběžnými písemnými zápisy a dle potřeby osobními plány dítěte
- rozvíjení mezilidských vztahů na základě partnerství, spolupráce a důvěry
- respektování temperamentu dítěte, jeho zálib, sklonů, návyků a potřeb – citlivý individuální přístup

PRŮBĚŽNÉ CÍLE:

Nelze je naplánovat v rámci témat a je nutno je naplňovat každodenními činnostmi / pravidla dodržování základních společenských norem chování, pravidla bezpečnosti, hodnocení vlastní činnosti, sebeobsluha atd. / .

- vytváření základních hygienických návyků – mytí rukou a obličeje, samostatné používání kapesníku a hřebenu, používání WC
- kulturní stolování, používání lžice a celého příboru
- rozvíjení samostatnosti při převlékání a přezouvání
- udržování pořádku v osobních věcech a hračkách
- osvojování bezpečných způsobů chování při hrách a ostatních činnostech
- osvojování bezpečných způsobů chování na ulici, rozvíjení orientace v dopravním ruchu / v okolí MŠ /
- ochraňování zdraví a bezpečnosti dětí / otužování vodou, sluncem, vzduchem /, správná životospráva, ochraňování dětí před úrazy, poraněním, nemocemi.

Formy a metody vzdělávací práce, prostředky plnění cílů **Klíčové kompetence a jejich úloha v předškolním vzdělávání**

Jedním ze znaků pojetí vzdělávání v rámcových vzdělávacích programech je přechod od osvojování si velkého objemu faktů k rozvoji životně důležitých klíčových kompetencí. Rámcové vzdělávací programy definují klíčové kompetence jako

„soubory vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti a budoucí uplatnění v životě“.

Výběr klíčových kompetencí vychází z obecně sdílených představ společnosti o tom, které kompetence přispívají k spokojenému a úspěšnému životu jedince a z hodnot společnosti obecně přijímaných. V souladu s prioritami společnosti byly jako klíčové stanoveny:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- Kompetence činnosti a občanské

Ani tyto jmenované soubory dovedností, poznatků, hodnot postojů nejsou izolované, ale vzájemně propojené a provázané

Charakteristika klíčových kompetencí

Pro lepší pochopení univerzálnosti klíčových kompetencí i procesu jejich postupného nabývání a zdokonalování v průběhu života a vzdělávání jedince se pokusíme blíže charakterizovat některé projevy, na jejichž základě můžeme říci, že jedinec je (ač na různé úrovni svého rozvoje a vzdělávání) v té které oblasti kompetentní (způsobilý):

Kompetence učit se znamená, že jedinec je na své úrovni schopen např.

- vnímat učení jako přirozený, otevřený celoživotní proces, obohacující kvalitu lidského života
- rozvíjet své schopnosti a dovednosti potřebné k efektivnímu učení, zdokonalovat své učební strategie, obohacovat a prohlubovat svou poznatkovou zkušenost
- přistupovat k učení iniciativně, s aktivním zájmem
- výsledky učení uplatňovat v životě i v dalším učení a tak neustále posouvat vpřed hranice svých možností

Kompetence řešit problémy, znamená, že jedinec je na své úrovni schopen např.

- vnímat problémy jako samozřejmou součást života a učení
- chápat jako výzvu k řešení, jako příležitost k vlastnímu rozvoji i k působení na své okolí
- přizpůsobovat k problémům aktivně, řešit je iniciativně
- při jejich řešení postupovat způsobem racionálním, konstruktivním a účelným, vedoucím k cíli
- získané zkušenosti vyhodnocovat a využívat je při řešení dalších problémů a situací, s nimiž se v učení i v životě setká

Kompetence komunikovat znamená, že jedinec je na své úrovni schopen např.

- užívat přirozených prostředků komunikace k vyjádření svých myšlenek, názorů, pocitů, mínění i úsudků i k naslouchání a porozumění druhým
- vstřícně komunikovat se svým okolím, kultivovaně se domlouvat a vyjednávat, a tak přispívat k vzájemnému porozumění
- užívat svých komunikačních schopností k dalšímu učení
- užívat technických i informačních prostředků k vlastnímu rozvoji a učení, k řešení problémů i k otevřené komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální znamenají, že jedinec je na své úrovni schopen např.:

- vystupovat autonomně
- vnímat a přijímat hodnoty spojené s důstojnými a kultivovanými vztahy mezi lidmi, chránit je, uplatňovat a rozvíjet
- zaujímat prosociální postoje, spolupracovat a spolupodílet se na činnostech i rozhodnutích, a přispívat tak k pohodě prostředí
- odmítat společensky nežádoucí chování a bránit se jeho důsledkům
- adaptovat se na prostředí i jeho běžné proměny

Kompetence činnosti a občanské znamenají, že jedinec je na své úrovni schopen např.:

- vnímat svou sounáležitost s přírodním i společenským prostředím, kulturním i multikulturním světem, uvědomovat si osobní, občanskou i lidskou odpovědnost
- respektovat pravidla, etické i právní normy a požadavky společnosti, jejímž je členem
- vystupovat aktivně, projevovat činnost, pracovitost a podnikavost
- přijímat, rozvíjet a chránit hodnoty spojené se zdravím a bezpečím, s životem a životním prostředím i hodnoty vytvořené člověkem

Proces vytváření klíčových kompetencí

Získání vzájemně propojených klíčových kompetencí začíná předškolním věkem dítěte, pokračuje v základním a posléze středním vzděláváním a postupně se dotváří v dalších období života. Je to proces dlouhodobý, otevřený, celoživotní.

Vzdělávající se jedinec si osvojuje nejprve elementární základy kompetencí, postupně se rozvíjí a zdokonaluje. **Kompetence nabývají stále nových kvalit, které zvyšují jejich využitelnost v životě a v dalším učení.**

Klíčové kompetence a rámcové vzdělávací programy

Konkrétní podobu (kvalitu) kompetencí, které by mělo být dosaženo v jednotlivých vzdělávacích etapách, stanovují jednotlivé rámcové vzdělávací programy. Specifikují, k jaké úrovni příslušných vědomostí, dovedností, postojů i hodnot by měl jedinec na základě učení a vzdělávání dospět a jakého vzdělávacího pokroku by měl zpravidla dosáhnout.

Klíčové kompetence v předškolním vzdělávání

Předškolní vzdělávání otevírá dětem cestu k tomu, aby byly v budoucnu schopné získávat klíčové kompetence potřebné pro život. Úroveň kompetencí, které jsou děti v průběhu předškolního vzdělávání s to zvládnout, je dána rozvojovou úrovní dítěte a jeho reálnými možnostmi v chápání a ovládání sebe sama i okolního světa dosud značně omezenými. Kompetence zůstávají spíše na úrovni předpokladů, protože dítě, které vstupuje do role školáka, teprve postupně dospívá ke schopnosti učit se vědomě, rozšiřovat a prohlubovat svou zkušenost nad rámec bezprostředního prožitku a objevovat svět v širších souvislostech. Včasné vytvoření a rozvoj těchto elementárních předpokladů však představuje základ, o který lze bezpečně opřít vytváření klíčových kompetencí nejen v následujících etapách, ale který je z hlediska celoživotního učení dobrým vkladem do budoucna.

Klíčové kompetence v RVP PV

RVP PV definuje úroveň klíčových kompetencí, která je dosažitelná v předškolním vzdělávání. Kompetence jsou formulovány jako očekávané výstupy. Představují tak jednu z cílových kategorií vzdělávání dětí předškolního věku. Úroveň kompetencí vyjadřuje, čím předškolní vzdělávání může přispívat k výbavě dítěte pro celoživotní učení dříve, než započne jeho povinné vzdělávání. Kompetence vyjadřují tedy **očekávaný vzdělávací přínos mateřské školy** a nabízejí poměrně jasnou představu o tom, kam předškolní vzdělávání směřuje a o čem usiluje, tedy na čem může navázat základní vzdělávání, resp. RVP ZV. Klíčové kompetence slouží především k vymezení příslušného vzdělávacího obsahu (tzn. že vzdělávací obsah, resp. oblastní vzdělávací cíle, vzdělávací nabídka i oblastní výstupy, byl v RVP PV stanoveny tak, aby k vytváření základů klíčových kompetencí přispívaly co nejvýznamněji).

Klíčové kompetence a příprava školních vzdělávacích programů

Klíčové kompetence vyjadřují (spolu s rámcovými cíli) hlavní záměry a očekávání předškolního vzdělávání v rovině velmi obecné. Jde o to, aby pedagogové v souladu s nimi postavili svůj vlastní program tak, aby vzdělávání dětí skutečně vedlo k vytváření základů klíčových kompetencí.

Rámcové cíle a klíčové kompetence slouží především ke stanovení konkrétních vzdělávacích cílů a záměrů školy a pomohou tak pedagogům především při zpracování charakteristiky školního vzdělávacího programu a jeho orientace.

Klíčové kompetence by měly pomoci i při zpracování vzdělávacího obsahu, tj. při tvorbě **integrovaných bloků**. Pedagogové by měli stavět integrované bloky ve svých ŠVP tak, aby vzdělávání skutečně přispívalo k naplňování kompetencí, zejména klíčových. Proto by bloky v ŠVP měly být charakterizovány právě ve vztahu k nim (aby bylo zřejmé, čím blok ke kompetencím přispívá a tedy k jakým dovednostem, poznatkům, postojům i hodnotám vede). Smyslem toho postupu je uvědomit si **vzdělávací cíle i jejich komplexnost** a zároveň poskytnout pedagogům, kteří budou s blokem dále ve svých třídách tvořivě pracovat, hlavní cíl (směr), který by měli neustále sledovat (přestože každý z nich bude postupovat třeba úplně jiným způsobem).

Sledováním hlavních cílů v jejich komplexní podobě lze zaručit cílevědomost postupu pedagoga a zároveň předejít k tomu, aby stanovoval jednotlivé izolované úkoly a omezoval se na jejich mechanické plnění.

Očekávané kompetence průběžných vzdělávacích cílů

- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory, postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- odpovídat za sebe a své jednání ve známých a opakujících se situacích
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných nebo neznámých), odmítnout podílet se na nedovolených nebo zakázaných činnostech apod.
- odhadovat, řít co stačí, a co zvládne, postupně si uvědomovat své nedostatky, přiznat si chybu
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky, prožívat radost ze zvládnutého a poznatého
- vyvinout úsilí, soustředit se na činnosti a kontrolovat je, dokončit, co započalo
- poslouchat a plnit smysluplné pokyny a slovní příkazy, přijímat povinnosti, přistupovat na daná pravidla
- organizovat hru
- uvědomovat si příjemné i nepříjemné citové prožitky (láska, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektované chování, odložit splnění svých přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu
- být citlivé k živým bytostem, k přírodě, věcem
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je dítě svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která mu není příjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva i druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože každý je jiný, že osobní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj názor, přijímat jiný názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- oprostit se od nepříjemných projevů sobectví vůči jinému dítěti, spravedlivě se s ním dělit o hračky, pomůcky, mlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje nebo co potřebuje, vycházet mu vstříc, chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu nebo postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout pomoc
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i jiné dítě)

Zásady k naplňování průběžných vzdělávacích cílů

- poskytovat vhodné vzory chování
- dostatek porozumění a ocenění a úsilí dítěte
- vhodné, vstřícné, laskavé a přátelské prostředí, kde dítě cítí dostatek lásky a porozumění
- poskytovat dětem dostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky
- klást přiměřené nároky na dítě, převaha pozitivního hodnocení, pochvaly
- dítě nesmí opakovaně prožít pocit selhání
- poskytovat dostatek ochrany a osobního soukromí
- poskytovat dostatek motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- všimnout si maličkostí v chování dítěte
- s dítětem vždy jednat důstojně, nezesměšňovat ho, neponižovat
- poskytovat dostatek příležitostí ke spolupráci a komunikaci s ostatními
- nezařazovat nezdravé soutěžení mezi dětmi
- jednoznačně formulovat pravidla chování ve vztahu k druhému, věnovat dostatečnou pozornost řešení dětských sporů a konfliktů
- maximálně podporovat dětská přátelství, respektovat vzájemné sympatie
- nechat děti podílet se na vytvoření pravidel ve skupině
- být spravedlivý, nezvýhodňovat
- nechat děti vyjádřit svůj úsudek svém chování
- poskytovat dostatek příležitostí k nápravě nesprávného chování
- nepřehlížet nežádoucí chování dětí
- neřešit konflikty způsobem, který dítě vnímá jako nespravedlivé
- dostatek pozornosti věnovat varování a ochraně před možným nebezpečím, hrožících od neznámých lidí

Dílčí cíle předškolního vzdělávání v 5 vzdělávacích oblastech

I. Dítě a jeho tělo

Cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesnou funkci
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Kompetence:

- zvládnout základní pohybové dovednosti
- napodobit pohyb dle vzoru
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- zvládnout jemnou motoriku
- zvládnout sebeobsluhu a hygien. Návyky
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce
- rozlišování co škodí a co prospívá zdraví
- mít povědomí o způsobech ochrany

II. Dítě a jeho psychika

Cíle:

Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné hudební, pohybové, dramatické)

Kompetence

- výslovnost, dech, intonace
- vyjádření myšlenek, nápadů, pocitů, úsudků
- naslouchání a porozumění
- ptát se, odpovídat
- fonemický sluch
- vedení rozhovoru
- sledování textu očma

- vyjádřit souhlas či nesouhlas
- odhadovat, na co stačím
- přijímat pozitivní ocenění, hodnotit své pokroky, prožívat radost ze zvládnutého
- těšit se z příjemných zážitků

III. Dítě a ten druhý

Cíle:

- * seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojování elementárních poznatků, schopností a dovedností, důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Kompetence:

- navazovat kontakt – dítě – dospělý
- navazovat přátelství, odmítnout komunikaci
- uvědomovat si svého práva ale i těch druhých
- respektování odlišností druhých
- uplatňování individuálních potřeb s ohledem na druhého
- bránit se projevům násilí

IV. Dítě a společnost

Cíle:

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spolu vytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevodit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytváření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevodit

- rozvoj společenského a estetického vkusu

Kompetence:

- uplatňování společenských návyků
- adaptace na prostředí
- vyjednávat dětmi i s dospělými
- uvědomování se „co je dobře a co špatně“
- odmítání společensky nežádoucího chování
- vnímání uměleckých a kulturních podnětů a schopnost se jejich prostřednictvím vyjádřit

V. Dítě a svět

Cíle:

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve věcech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám,
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Kompetence:

- osvojování elementárních poznatků o okolním světě
- orientace v prostředí
- získání poznatků o místě, kde dítě žije, zemi, kultuře, zeměkouli, vesmíru...
- vnímání rozmanitosti a řádu světa
- pochopení vývoje a změn
- povědomí o významu životního prostředí

- rozlišování symbolů (čtení)
- zájem o knihy

poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Cíle:

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně – logického (pojmového), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základu pro práci s informacemi

Kompetence:

- pojmenovávat
- přemýšlet a vyjádřit se
- odhalovat znaky a vlastnosti
- vnímat učení se jako zajímavé
- učit se dle pokynů a instrukcí
- chápat číselné a matematické pojmy a souvislosti a využívat je
- chápat prostorové pojmy a informace
- orientovat se v čase
- vyjadřovat představivost v tvořivých činnostech

sebepojetí, city, vůle

Cíle:

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získávání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenost)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Kompetence:

- uvědomovat si svou samostatnost
- zaujímat vlastní názory a postoje
- rozhodovat o svých činnostech
- odpovídat za své jednání